خراسان
WWW.KHORASANNEWS.COM
شنبه، ۵ آبان ۱۴۰۳ • ۲۲ ربیع الثانی ۱۴۴۶
شماره ۲۱۶۱۷ • ۲۶ اکتبر ۲۰۲۴

ناگهان شعر

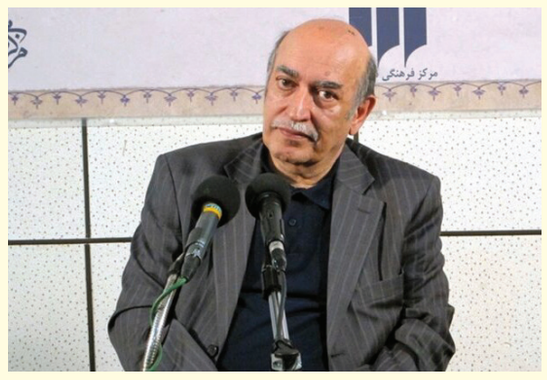

مجموعه شعر سیروس شمیسا با عنوان «تاریخ باغ» منتشر شد.
«سرانجام» عنوان آخرین شعر این مجموعه است که در ادامه می خوانید:

اگر روزهایم سراسر در این ابرهای تباهی گذشت
اگر آن که و آن چه از من ربودند دیگر نبودند
و در خواب و بیداریم سایه‌ها راه رفتند
نه بد نیست
این سال‌ها هم بخواهی نخواهی گذشت
نه دیگر کجا می‌توانی به‌اندازه شمعدانی
در این یک وجب خاک غربت برویی
در این قطرهٔ لحظه‌ها
روزها چون حبابی شکستند
و هر تکه‌ای سوی سالی پرید
هنوز از صداهای پیرار
هنوز از فضاهای مرطوب انجیر بر روی دیوار
هنوز از توالی ایام
هنوز از نوای سفالی
که یکریز تاریخ تاریک یک باغ را
ضربه می کوفت یا نغمه می‌خواند_
چیزی به اندازه یک فراموشی گیج
مانده‌است
نه بد نیست
سرانجام هر کس ز راهی گذشت

مصطفی محدثی خراسانی:

رویدادهای ادبی دچار ملال و تکرار شده‌اند

مصطفی محدثی خراسانی از شاعران شناخته‌شده با انتقاد از رویدادهای ادبی معمول در کشور، گفت: این رویدادها دچار ملال و تکرار شده‌اند. به گزارش ستاد خبری نهمین کنگره ملی شعر و داستان ایثار، مصطفی محدثی خراسانی اظهار کرد: بسیاری از رویدادهای ادبی کشور، دچار بیماری تکرار و روزمرگی شده‌اند. این رویدادها برای این که به چنین حالتی گرفتار نشوند، باید برگزارکنندگان اصلی آن‌ها مدیرانی باشند که دغدغه خودشان این باشد که نخواهند کار تکراری انجام دهند ولی به این دلیل که عمده مدیران فرهنگی ما در قالب خاصی تربیت شده‌اند، دچار این معضل هستیم.

خطر تکرار در یک قدمی شعر ایثار

وی افزود: اگر کنگره‌ها و جشنواره‌های شعر به‌صورت معمول و خودکار برگزار شوند، انرژی موجود در شعرها را هم می‌گیرند و با ملال‌آوری خودشان تأثیر شعر را هم کم می‌کنند.
محدثی با تأکید بر این که باید نگاه متفاوتی به این جریان‌ها داشت، افزود: هم سوژه‌یابی و پرداخت سوژه باید با خلاقیت همراه باشد و هم در نگاه و زبان شاعرانه نوآوری وجود داشته باشد تا در مخاطب ایجاد شگفتی کند و رستاخیز مفهومی و کلامی اتفاق بیفتد تا شادابی لازم در فضای شعر ایثار پیدا شود وگرنه با همان ذهن و زبان‌های گذشته، همان مضمون‌های گذشته را با همان رویکردها تکرار خواهیم کرد.

کارنامه قابل‌قبول شعر در دفاع از غزه و لبنان

او همچنین درباره حضور شعر در عرصه دفاع از جبهه مقاومت گفت: شعر هنری است که به‌سرعت تولید می‌شود و می‌تواند زود به میدان بیاید، به همین دلیل این مسئله هم نقطه مثبتی برای شعر است و هم می‌تواند پاشنه آشیل شعر باشد چون می‌خواهد سریع به میدان بیاید. خیلی وقت‌ها آثاری شعاری و طبق معمول منتشر می‌شود. سرعتشان ارزشمند است اما گاهی همین سرعت باعث می‌شود کیفیت فدا شود. به نظر من در دفاع از غزه، لبنان و جبهه مقاومت در مقایسه با بقیه هنرها شعر کارنامه قابل قبولی دارد.

فراخوان نهمین کنگره ملی شعر و داستان ایثار

مراسم اختتامیه نهمین کنگره ملی شعر و داستان ایثار دی‌ماه امسال در شیراز برگزار می‌شود و شاعران و داستان‌نویسان سراسر کشور می‌توانند با ارسال آثار خود تا ۱۵ آذر در این رویداد ادبی مشارکت کنند. علاقه‌مندان به شرکت در کنگره برای مشاهده و مطالعه متن فراخوان می‌توانند به سایت‌های www.isaar.ir یا www.navideshahed.com مراجعه کنند.

صفحه آرایی
واحد صفحه‌آرایی روزنامه خراسان سفارش می‌پذیرد
layout@khorasannews.com ۰۵۱۳۷۰۰۹۳۹۰

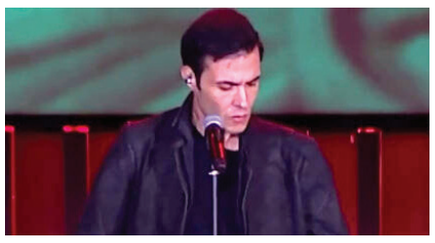

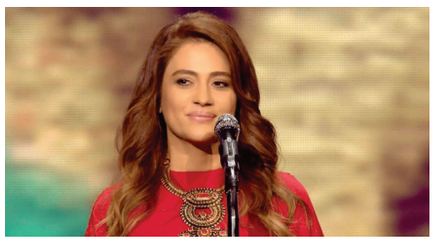

همراهی خواننده‌های مشهور جهان عرب با مقاومت

از جولیا پطروس و فَیروز تا امیر عید و محمد عساف، خواننده‌های عرب زبانی که با هنر خود به جنایات رژیم اشغالگر صهیونیستی اعتراض و حمایت خود را از جریان مقاومت حماس و حزبا...لبنان اعلام کردند

گروه ادب و هنر- در حالی که مدعیان حقوق بشر، سیاستمداران غربی و سران کشورهای عربی در برابر جنایات وحشیانه رژیم صهیونیستی در غزه و لبنان سکوت کرده‌اند، صدای هنرمندان جهان عرب، به‌ویژه اهالی هنر موسیقی در برابر این نسل‌کشی آشکار بلند است. آن‌ها با هنر خود صدای مظلومیت مردم غزه و لبنان را به گوش جهانیان می‌رسانند تا شاید دل‌ها را برای دفاع از حقیقت بیدار کنند. از سال‌های گذشته تا امروز خواننده‌های متعددی در حمایت از مظلومیت مردم فلسطین و گروه‌های مقاومت مانند حماس و حزبا... قطعه‌هایی را اجرا کرده‌اند؛ آثاری که به محبوبیت بیشتر این هنرمندان در میان انسان‌های آزاده جهان منجر شده‌است. در این مطلب به معرفی چند خواننده عرب زبان که در حمایت از محور مقاومت و مظلومیت مردم فلسطین و لبنان به هنرنمایی پرداخته‌اند، می‌پردازیم.

در حالی‌که مدعیان حقوق بشر، سیاستمداران غربی و سران کشورهای عربی در برابر جنایات وحشیانه رژیم صهیونیستی در غزه و لبنان سکوت کرده‌اند، صدای هنرمندان جهان عرب، به‌ویژه اهالی هنر موسیقی در برابر این نسل‌کشی آشکار بلند است

«تلک قضیه» و مخاطبان میلیونی آن

سال گذشته، چند ماه بعد از آغاز عملیات طوفان الاقصی بود که یک ویدئو از امیر عید، خواننده مصری پربازدید شد. این خواننده در جریان یک جشنواره فیلم در حالی که گیتار به دست داشت، با صدایی محزون قطعه‌ای با نام «تلک قضیه» را در حمایت از مردم غزه اجرا کرد. او در این قطعه مجسمه سفیدآزادی را خطاب قرار می‌دهد و این ترانه را می‌خواند: «تو چگونه می‌توانی یک فرشته سفیدپوش باشی در حالی که وجدانت دوپاره شده؟ / عاطفه و توجه تو نسبت به کشته‌شدگان بر اساس نژاد آن‌هاست / این مسئله است و آن هم مسئله است / قاتل را با مقتول برابر می‌دانی / با رعایت نزاکت و بی‌طرفی؟...». این قطعه ضدصهیونیستی بعد از گذشت چند ماه هنوز هم در فضای مجازی پرمخاطب است و ویدئوی اجرای آن دست به دست می‌شود.

«سلام به غزه» از زبان خواننده فلسطینی

محمد عساف، نام یک خواننده جوان فلسطینی است که چندسال پیش با دریافت جایزه موسیقی «عرب آیدل» دل هموطنان خود را شاد کرد. این چهره محبوب هنری در فلسطین با انتشار قطعه «سلام به غزه»، رنج و درد مردم این منطقه را که از سال گذشته تاکنون هدف حملات جنایتکارانه رژیم اشغالگر صهیونیستی بوده‌اند، به تصویر کشیده‌است. بخشی از ترانه این آهنگ از این قرار است: «خداوند در هر غم و اندوهی با ماست / غزه با اشک و خون ناله می‌کند / با وجود شب‌های رنج و وحشت و درد».
محمد عساف با خواندن قطعه «سلام به غزه» نشان داد همان گونه که در شادی و خوشحالی مردم کشورش سهیم بوده، حالا شریک غم و اندوه آن‌هاست و با هنرش اعتراض خود را به نسل‌کشی آشکار در غزه اعلام می‌کند.

ستایش شهید سلیمانی از جولیا پطروس

جولیا پطروس، خواننده مشهور مسیحی اهل لبنان است که بیشتر با آهنگ‌ها و مواضع ضدصهیونیستی‌اش شناخته می‌شود. او با ترانه‌ای در وصف وطن شناخته شد و با اجرای قطعه معروف «احبایی» به معنای «عزیزان من» در زمان جنگ ۳۳ روزه به شهرت جهانی رسید. «وین الملایین» به معنای «میلیون‌ها عرب کجایند» نام یکی دیگر از قطعه‌هایی است که جولیا پطروس با هنرمندی اجرا کرده است و رنج و درد مردم مظلوم غزه و لبنان را فریاد می‌زند. در بخشی از ترانه این اثر حماسی زیبا آمده است: «میلیون‌ها عرب! کجاست غیرتتان؟ / کجاست خون عربی؟ / چرا ساکتید؟ / چرا صدایتان درنمی‌آید؟ / شرفتان کجا رفته؟ / صهیونیست‌ها فرزندانتان را می‌کشند و زمین‌هایتان را غصب می‌کنند، اما صدای شما درنمی‌آید / خدا با ما قوی‌تر از صهیونیست‌هاست». قطعه زیبا و احساسی «یما مویل الهوا» از دیگر آثار جولیا پطروس در دفاع از مقاومت و مظلومیت مردم فلسطین است. این قطعه براساس یکی از ترانه‌های عامیانه و سنتی فلسطین ساخته شده‌است. جالب این که سردار شهید حاج قاسم سلیمانی در وصف این خواننده لبنانی که بارها و بارها حمایتش را از محور مقاومت فلسطین و لبنان بیان کرده، گفته‌است: «یک زن مسیحی که خواننده هم بود، جمله تکان‌دهنده‌ای را به زبان آورد. او معتقد بود که باید عبای سیدحسن نصرا... را بگیریم و پاره‌های آن را به بدن فرزندان خودمان بزنیم تا آن‌ها غیرت دفاع از سرزمین خود را پیدا کنند».

حمایت خواننده «لبیروت» از حزبا...

یکی از سرشناس‌ترین خواننده‌های جهان عرب، نُهاد ودیع حداد، با نام هنری «فَیروز» است. این خواننده لبنانیِ ۸۹ساله از تاثیرگذارترین خواننده‌های زن در کشورهای عربی است. فیروز نیز مانند جولیا پطروس همواره احترام و علاقه‌اش به حزبا... لبنان را نشان داده و آن را به زبان آورده‌است. از قطعه‌های معروف فیروز در ایران، قطعه «لبیروت» است که پس از انفجار بیروت در سال ۲۰۲۰ که منجر به کشته‌شدن بیش از ۱۹۰ نفر و آوارگی ۳۰۰هزار نفر شد، مورد توجه قرار گرفت. فیروز در حمایت از مقاومت مردم فلسطین در برابر وحشی‌گری‌های رژیم صهیونیستی دو قطعه به نام‌های «لاجلک یا مدینه الصلاه» و «الی منی یا رب» منتشر کرده که با واکنش خوب مخاطبان در سراسر جهان مواجه شده‌است.

دردی که بی‌رحمانه پای مادرم مانده

نگاهی به کتاب « سه‌شنبه» سروده ملیحه آخوندی

معرفی کتاب
حیدر کاسبی
calture@khorasannews.com

«خشکی یک درخت، توی بهار/ خیره، هرچند حسرت و غم داشت/مادرم ماه‌چهره بود و همین/ دو تا چالِ رو گونه‌رو کم داشت»

برای ادای دین به کلمه «مادر» چه شعری باید گفت، چه توصیفی می‌توان از این مفهوم مقدس داشت تا حق مطلب را ادا کرده باشد؟

ادای دین به کلمه «مادر»

کمتر شاعری است که شعری برای مادر نداشته باشد یا در میانه‌های شعرش گریزی به آن نزده باشد. یکی از بهترین توصیف‌ها را شاید حسین پناهی در یک شعر کوتاه از مادر نوشته باشد:

«به بهشت نمی‌روم اگر / مادرم آن جا نباشد»

یا شهریار در آن شعر معروفش که حتی حضور مادر بعد از مرگ را هم نادیده نمی‌گیرد، آنجا که می‌گوید:

«در ختم خویش هم به سر کار خویش بود...»

در این میان شاعرانی مثل سهراب هم بوده‌اند که توصیف‌های لطیف‌تری از مادر داشته‌اند:

«مادری دارم / بهتر از برگ درخت»

از همه این توصیف‌ها و تعاریف که بگذریم، واقعاً چه کسی بهترین شعر را برای مادر نوشته است؟

ملیحه آخوندی در کتاب «سه‌شنبه» که بخش عمده آن ترانه است، بیشتر حواسش معطوف به کلمه «مادر» است و بدون هیچ مراعات و محدودیتی می‌خواهد ادای دین که نه، دلتنگی‌اش برای کلمه «مادر» را روی دایره بریزد و بخشی از اندوهش را با مخاطبش قسمت کند:

«تعبیر دیگر از وفا در گوش من خوانده/ دردی که بی‌رحمانه پای مادرم مانده.../یک روز آرامی و روزی کوه آواری
ای درد! دیگر کافی است این مردم‌آزاری/ای درد، راه‌رفتنت را زود پیدا کن/ کمتر کنار مادرم این پا و آن پا کن...»

خدا می‌خواهد انگاری زمین زعفران باشم

اغلب شعرهای کتاب «سه‌شنبه» در وصف، ستایش و مرثیه برای مادر نوشته‌شده‌اند. شاید بشود گفت که کتاب سه‌شنبه درونمایه اصلی‌اش کلمه «مادر» است و این که مادر حتماً ارزشش را دارد که یک کتاب به‌تمامی در وصف آن نوشته شود. البته این به آن معنا نیست که شاعر این کتاب، شعر عاشقانه یا اجتماعی نداشته باشد، قطعاً در کتاب او شعرهایی از این دست هم یافت می‌شود و در جاهایی از کتاب، شاعر توانایی‌اش در گونه‌های دیگر شعر را هم به رخ می‌کشد:

«چه‌می‌شد حرف چشمان و دهان دیگری بودم/ زنِ غم لهجه بُرقع به روی بندری بودم/ دلم می‌خواست که یک دختر غمگین کمان باشم/ خدا می‌خواهد انگاری زمین زعفران باشم.»

یا در شعری که به یاد «حسین منزوی» نوشته است، ایهام بسیار زیبایی از کلمه «منزوی» بیرون می‌کشد:

«اما نه، چشم‌های تو باید غزل شود/ به سبزی چمن و به دریا بدل شود/دریا_چمن! من و تو غزل_مثنوی شدیم/هر دو به نوبه خودمان منزوی شدیم...»

ملیحه آخوندی در کتاب «سه‌شنبه» که بخش عمده آن ترانه است، بیشتر حواسش معطوف به کلمه «مادر» است و بدون هیچ مراعات و محدودیتی می‌خواهد ادای دین که نه، دلتنگی‌اش برای کلمه «مادر» را روی دایره بریزد و بخشی از اندوهش را با مخاطبش قسمت کند

با همه این‌ها اما در بیشتر شعرهای عاشقانه‌اش هم یا ردپایی از کلمه مادر هست یا آن عاشقانه را به مادر تقدیم کرده است:

«تنها از جنگ اومدن بدون هم‌رفیق در ده
زخم تیری که نخوردی، زخم کاری نبرده!
می شه قاصدک شی روزای خوشو خبر بیاری؟
این گلوله نخورده رو می تونی در بیاری؟
مث نمره قبولی سر امتحان آخر
مثل بستنی عروسکی دست تنگ مادر...»

و اما نام کتاب

بهتر بود ملیحه آخوندی در انتخاب نام کتاب، کمی حساسیت و وسواس به خرج می‌داد و با توجه به این که تنها به یک کلمه برای نام کتاب اکتفا کرده‌است، نیم‌نگاهی هم به این موضوع می‌داشت که آن کلمه قبلاً در نامگذاری کتاب‌های دیگری استفاده نشده باشد. «بر سه‌شنبه برف می‌بارد» عنوان کتابی است از نازنین نظام شهیدی و «سه‌شنبه‌ها با موری» هم کتاب دیگری است در حوزه داستان جهان و جدای از فرازهای شاعرانه‌ای که در کتاب «ا سه‌شنبها» مخاطب را سر ذوق و به وجد می‌آورد، این یکی از فرودهای کتاب است که عنوان آن شما را به یاد کتاب دیگری بیندازد. «سه‌شنبه» تابستان ۱۴۰۳ توسط انتشارات «فصل پنجم» و در ۷۶ صفحه منتشر شده است.